

GERRAKO TEKNOLOGIA

Irangoak eta nonahikoak, suizidak ala ez, droneen gerra betea Ukrainan

ARMAGINTZA / Mikel Zubimendi Berastegi

Ukrainarrek zein errusiarrek erabiltzen dituzte droneak gerrarako arma modura. Tamaina, irismen, ezaugarri, gaitasun askotarikoak daude, urrunetik gidatzen diren erasorako gailuak dira eta gerraren dinamika aldatzen ez duten arren, asko baldintza dezakete. Orain fokua «drone suizida irandarren» gainean dago jarria.

Sare sozialetan ugariak dira irudiak. Motor partikular baten hotsa, silueta ezagun bat eta, bat-batean, jomuga ongi identifikatua dute-nean, goitik behera doaz leherketa handi bat eraginez. «Drone suizidak» dira, Irangoak omen, eta populazio zibilean eragin psikologiko handia sortzen dute. Izan ere, negua heltzear denean, argindar estazioei, presa hidroelektriko-
ei, erregai deposituei erasotzen diete, hirietan jendea izutzen dute, bunkerretan eta metro geltokietan sartzera behartuz. Eta ukrainarrek batzuk botatzen dituzten arren, oraingoz ez dute drone horien aurkako defentsa neurriekin asmatu.

Hasteko, kontzeptu batzuk argitzea komeni da. Droneak ez dira Ukrainako gerran ez bando batentzat ez bestearentzat zilarrezko bala. Ez dute gerraren dinamika aldatzen. Baina baldintzatu, asko baldintzatzen dute. Ukrainarrek eta errusiarrek, biek erabiltzen dituzte droneak. Batzuk tradizionalagoak dira, handiagoak, azkarragoak, misilak itura bota eta euren basera bueltatzen direnak. Horietan agian ospetsuenak, Ukrainako sinbolo nazional bihurtzerai-

nokoak, Bayraktar TB2 turkiarrak dira, laserrez gidaturiko bonba eta misilak jaurtitzen dituztenak.

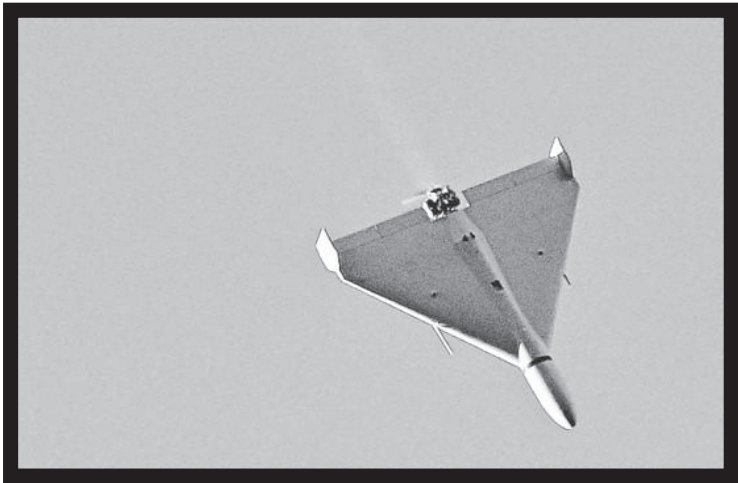
Errusiak ere baditu familia honetako drone propioak. Baina mota honetako droneek desabantaila konpetitibo bat daukate aire defentsa sendoen aurrean aritu behar direnean: garestiak dira eta multzo handietan ez ohi dira erabiltzen.

Badira drone txikiagoak ere, Interneten aise lortu daitezkeenak, sarritan artilleriaren jopuntuen koordinatuak markatu eta tiroak zuzentzeko erabiltzen direnak. Badira errekonozimendu eta inteligentzia lanerako erabiltzen direnak, badira ur azpiko droneak ere, Ukrainan alde guztiek erabiltzen eta frogatzen dituztenak.

DRONE SUIZIDAK

Baina Kiev hiriburuko leherketekin ikusgarri egin direnak «drone suizidak» izan dira. Drone tradizionalak ez bezala, ez dute euren baseetara bueltatu behar. Ituaren aurka lehertzeko diseinatuak daude eta itua kolpatzean autosuntsitzen dira. Eramangarriak dira, misil balistikoak baino erabilerrazagoak, eta lehergailu karga handi samarra eramaten dute.

Alboko irudian, astean Kieven drone bitartez izandako erasoaren irudiak. Droneak etxebizitza bloke bat suntsitu zuen. Beheko partean, droneak detaile handiagoz. Sergei SUPINSKY | AFP

Ukrainak ere baditu bereak, AEBek eta Britainia Handiak eman dizkieten Switchblade 300 eta Switchblade 600 edo Black Horn bezalakoak. Errusiak ere baditu bereak, Kalaxnikov konpainiak egin-dako ZALA droneak kasurako. Baina, orain, arreta informati-bio osoa «drone suizida iran-darrek» bereganatu dute.

Bi bertsio azaldu dira Ukrainako gerraren erdian. Shaed-131 (900 kilometroko irismena eta 15 kiloko ojiba dutenak) eta Shaed-136 (2.500 kilometroko irismena eta 40 kiloko ojiba dutenak). Eta AEBetako inteligentzia zerbitzuek prentsari filtratu diotenez, bidean egon daitezke Arash-2 drone irandarrak (askoz ere irismen eta ojiba handiagoekin) eta, are, Fateh-110 (300 kilometroko irismena eta 650 kiloko ojiba) eta Zolfaghar (700 kilometroko irismena eta 650 kiloko ojiba)

Droneak ez dira Ukrainako gerran ez bando batentzat eta ez bestearentzat zilarrezko bala. Ez dute gerraren dinamika aldatzen. Baina baldintzatu, asko baldintzatzen dute

Abantaila konpetitibo batzuk badituzte arma hauek: misil errusiarrekin alderatuz gero merkeagoak dira, eraginkortasun handia dute eta aukera ona da su potentzia handitzeko

misilak ere bidean egon litezke.

Abantaila konpetitibo batzuk badituzte arma hauek: misil errusiarrekin alderatuz gero, izugarri merkeagoak dira, eraginkortasun handia dute eta aukera ona da errusiar armadaren su potentzia handitzeko. Berri agentziek diote Iranek saltzen dizkiela zuzenean, baina arrazoizkoa da pentsatzea Errusian bertan ere muntatzen direla Irango arma konpainien baimenarekin.

Edonola ere, errusiarrek pintatu, bere marka eta zenbakiak erantsi eta izen propioa eman diete: Geranium-2. Egia da, bestalde, Errusiako komunikabideetan arma irandarren inguruko berriak ez direla jada tabu bat, lau haizeetara aldarrikatu gabe, nahiko suelto hitz egiten dela haietaz. Iranek ere ez du ezer ofizialki baieztatzen, baina bistan da bai Errusiarentzat eta bai Iranentzat ere tratatu ona dela.

Herrialde persiarrek «drone diplomazia» –Turkiak bere Bayraktar TB2ekin bezala– delakoa egiteko erabiltzen ditu. Merkatu berriak ireki (berezi-ki Asia erdialdeko herrialdeetan muntatu ditu droneak ekoizteko planta berriak), erosle potentzialak biderkatu eta Errusiarrengatik behar di-tuen armak lortu ahal ditu, bereziki aire-defentsa sistema-k eta SU-30 edo berriagoak diren SU-35 bezalako erasora-ko hegazkinak.

ABANTAILAK ERRUSIARENTZAT

Eta Errusiak ere abantailak eskuratzen ditu. Ukrainako azpiegitura kritikoak kolpatu ahal ditu bere misilen aldean askoz ere txikiagoak, eraman-garriak eta erraz aireratu dai-tezkeen Geranium-2 «drone suizidekin». Askoz ere merke-agoak dira, Alibaban eros dai-tezkeen GPS nabigazio siste-mak dauzkate, ia bi mila kilometroko irismena, eta ai-rean orduak eman ditzakete itua kolpatu baino lehen. Gai-nera, frontean bertan –ukrai-nar artilleria brigadak (AEBetako HIMARS misilena edo M777 kanoiak, edo frantzia-rren CAESAR sonatuak adibi-dez)– eta atzeguardian –hor-nidura kate osoan– erabil daitezke, bakarka edo drone multzo handietan, aire defen-tsak saturatzeko, besteak bes-te. Geldoak izan arren, leher-gailu karga handiak eramaten dituzte eta bidean atzemate-ko ez dira errazak. Posible da, noski, aire sistema oso garesti eta integratuekin edo gerra elektronikorako sistemekin, misilekin alderatuz gero ez direlako azkarrak. Baina bat-zuk atzeman arren, saldoan datozenean ia beti iskin egi-ten du bakarren batek, edo ba-tzuek.